

ACC. N:R. M. 13089: 1-22.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Kyrkoherde Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby. Berättat av: Ringa Per Rosenberg, Vitaby.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1883 i Vitaby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- Nutida högmässoringning. 1.
- " ringning till extra gudstjänster. 2.
- " helgmålsringning. 3.
- " högtidlig helgmålsringning. 4.
- "Tjinning" fordoms-tima. 5.
- ~~Mari-klocka och Mari-ringning. 6.~~
- Hälsning vid helgmålsringning och sammanringning. 6.
- Arbetet avslutades vid helgmålsringningen. 7.
- Klämtning vid eldsvåda. 8.
- Nutida själaringning. 9.
- " begravningsringning. 10.
- Ställen för begravningsringningens början. 11.
- Själ- och begr. ringning med stora resp. lilla klockan. 12.
- Smederna ringde själaringning. 13.
- Ingen tacksägelse-ringning på söndagen. 14.
- Själaringningens nytta. Själens befrias från kroppen. Ringningen bör ske snarast. 15.
- " längd fordom. 16.
- ~~Ingen själaringning för självsjällingar fordom. 18.~~
- Själaringning för kungliga. 17.
- Mobiliseringsringningen för 1914. 18.
- Klockor gå grant--- varsel om lik. 19.
- Ringa bort sjukdomar. 20.
- ~~Stora klockan hördes till Köpenhamn. Var för mycket silver i den. Gjutaren halshögge-
och klockans klang dämpades. Tornet sprack, när klockan ringde första gången. 23.~~
- ~~Ryssarna rövade en klocka på 1500-talet. 24.~~
- Olyckor vid ringning. 25.
- Ringarnas namn. 26.

De överstruckade
uppteckningarna
aldrig inlämnade
s. 2.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089 : /.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nutida högmässoringning.

1-stringningen

Äger rum 2 timmar före mässans början. Ringes med stora klockan i 5 minuter.

2.dra ringningen

Äger rum, när prästen kommer, alltså några minuter före mässans början. Med lilla klockan ringes i 5 min.

*Yfor. i Vallby
& Simonsberg*

Sammanringningen

sker, när mässan skall börja. Sker i 5 min. Början göres med stora klockan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg. Vitaby 2.
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nutida ringning till vesper och extra gudstjänster.

1. gång ringes 5 min. en timme före gudstjänstens början. med stora klockan.

Sedan ringes sammanringning vid tiden för gudstjänstens början i 5 minuter.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Helgmålsringning.

Vanliga lördagskvällar ringes i solnedgången med stora klockan i 5 minuter.
Därefter klämtas 3 slag på stora, 3 slag på lilla och så 3 slag på stora
klockan.

Detta sista kallas "klämtning" ,men ej "tjimning", som är något annat /Se
dito ! /

^Berättaren har aldrig hört, vad de 9 klämtslagen betyda.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vitaby

Högtidlig helgnålsringning.

På julafton, nyårs-, trettondags-, påsk-, pingst- och midsommarafton ringes med båda klockorna i 5 minuter. Därefter kläntas de 9 slagen som vanligt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Tjinning" fordomtima.

Förr fanns det något, som hette "tjinning". Det har praktiserats här i Vitaby men är bortlagt för länge sen. Den ägde rum på samma sätt varje lördags- och högtidskväll, även vid de stora högtiderna. Först ringde man *med stora klockan (men vid stora högtiderna bara med den stora.)* Därefter fattade man stora klockans kläpp och slog lätta slag på storklockan tätt, tätt. Så avbröt man och slog på samma klocka 3 kraftiga slag, varefter man åter slog lätta slag tätt, tätt, så 3 kraftiga slag, så åter lätta och täta slag och så åter 3 kraftiga slag. Det var alltså de 9 klämtslagen, som här kommo fram, inlagda i de lätta och hastiga slagen.

/ ~~Berätta~~ Nedtecknarens anm. Denna tjinning äger ännu rum vid helgalsring-
till arna
ningen på de stora högtidsdagarna i moderförsamlingen, S. Mellby./

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hälsning vi helgmålsringning och sammanringning.

En del äldre mammor ta ännu hatten eller mössan av sig vid helgmåls-
ringning och sammanringning. Att kvimorna niger har jag inte lagt märke till.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Arbetet avslutades vid helgmålsringningen.

Förr var man mycket noga med att avsluta arbetet, så snart helgmålsringningen började. Om man var ute och plöjde, spände man genast ifrån, när man hörde klockringningen.

ACC. N:R M. 13089:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Klämtning vid eldsvåda.

Förr klämtade man vid eldsvåda. Man slog hårda slag tätt efter varandra. Berättaren klämtade sista gången vid en eldsvåda för några år sedan. Det är nu onödigt och bortlagt, sedan brandsignal kommit till.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nutida själaringning.

Det skall ringas själaringning i 20 minuter för äldre såväl som yngre. Ringningen skall ske mellan 9 och 11 f.m. Ager dödsfallet rum på lördagen efter kl. 11 f.m. eller på söndagsmorgonen, när det är sist mässa, ringes själaringningen på söndagsförmiddagen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 43089:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vitaby,

Nutida begravningsringning.

Begravningsringningen börjar med stora resp. lilla klockan när likvagnen kommit till "ringestället". Sedan ringes, tills man börjar bära in kistan innanför grindarna, om den skall till gravkapellet. Skall jordfästningen äga rum i kyrkan, ringes, tills kistan burits fram till kyrkdörren. När jordfästningen är slut, ringes i 5 min., när skjutsarna äro färdiga att sätta sig i rörelse, inte när begravningsgästerna gå från graven.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089 : //.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ställen för begravningsringningens början.

Från Vitaby samhälle:

. * När likvagnen kommer till vägporten.

Från Vitemölle och Mellby-hället:

När likvagnen hunnit till Martin Nilssons gård.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

~~REGN~~

Sjåla - och begravningsringningens början med lilla resp. stora klockan.

När det är ett barn under 15 år börjas sjåla- och begravningsringningen med den lilla klockan. År det en person över 15 år, börjas ringningen med stora klockan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:13.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vitaby
//

Smederna ringde själarिंगning.

Smederna i smedjan vid kyrkan brukade förr anmodas att ringa själarिंगningen.
Visserligen fanns ringare, men smederna anmodades. Ringaren Anders Svensson var
nämligen gammal och orkeslös. Smederna upphörde att ringa för cirka 30 år sedan.
Ibland deltog också någon från sorgehuset i själarिंगningen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:14

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg,
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vitaby
15.

Ingen tacksägelseeringning på söndagen.

Här sker inte som i S.Mellby någon tacksägelseeringning på söndagen, när präster
har kungjort ,vilka som dött under veckan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:15.

Landskap: Skåne
Härad: Albo
Socken: Vitaby
Uppteckningsår: 1940
Upptecknat av: Curt Wallin
Adress: Vallby, Hammenhög
Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg,
Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vitaby 6.

Själaringningens nytta. Borde ske snarast möjligt.

Jag har hört många säga, att så snart själaringningen börjar, frigöres själen från kroppen och ingår i ett annat rike. Genom ringningen får den lättare att nå himlen. Så anse många ännu! här. Därför vill de tvungent ha ringningen så fort som möjligt. ^{om k. k. dödsfallet inbjuder prästerna} Ända till kl. 11 kan ringning äga rum. Senare går det ej, ty den tiden är reserverad de kungliga. När någon dör på lördagseftermiddagen eller söndagsförmiddagen, vill de sörjande inte vänta med själaringningen till måndagen, utan är det sist mässa, vill de tvungent ha ringningen utförd på söndagsmorgonen. Detta sammanhänger med vad ^{gaf} nysa sade om själens frigörelse. Men i S. Mellby ringer de aldrig på söndagsförmiddagen för någon död.

/Obs. Kyrkoherde Öllers i Jämshög förklaring av denna sedvänja i sin bok om Jämshögs socken./

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:16.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Själaringningens längd fordom.

Förr ringde de längre för en rik person än för en fattig. Så har dock
ej skett i berättarens tid. Nu ringes det lika länge för alla, barn som äldre,
fattiga som rika.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:17.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vitaby

Själaringning för kungliga.

Berättaren minns sig endast ha ringt själarिंगning för drottning
Viktoria. Han ringde 1 timme, mellan kl. 12 och 1.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M.13089:18.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vitaby
20

Mobiliseringsringningen 1914.

Mobiliseringsringningen började kl. 9 på söndagskvällen. Befallning om ringning kom nämligen inte förr. Sedan började ringningen på måndagsmorgonen igen, eftersom det kommit nya inkallelser.

Man ringde med båda klockorna och klämtade stundtals.

Skriv endast på denna sida!

M. 13089:19
ACC. N:R

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Valby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Klockor gå grant ---- varsel om lik.

När klockorna gå grant, blir det snart lik igen. Det är en allmän uppfattning
här.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:20.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ringa bort sjukdomar.

Ibland hör man föreställningen, att det går att ringa bort liktornar, vårtor
o.dyl. När man visste, att det skulle ringas själaringning för någon, gick ~~man~~ ^{XXXX} den sjuke
till kyrkan. När ringningen började, sade man: "Nu ringer det för N.N. / Personens
namn nämndes. / , och nu ringer det för mina vårtor / resp. liktornar l.dyl., allt-
så sjukdomen nämndes. / " . Det skall hjälpa.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089:21.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Olyckor vid ringning.

För 21 år sedan, då jag varit ringare i 2 år hände sig en lördagskväll, när jag ringde helgmålsringningen, att kläppen på stora klockan gick mitt av. Den lösslagna biten slog mot tornluckan och föll så ner på golvet utan att anställa skada. Smeden vid kyrkan fick sen hålla på hela natten för att laga kläppen, så att klockan kunde användas på söndagsmorgonen.

Jag har hört berättas, att en gång förut har en liknande olycka inträffat. Det var för en 30 - 35 år sedan. Även då hände det en lördagskväll.

Kläppen lossade och flög rakt ut genom lyhålet och ut på kyrkogården. Där gick folk nere, som höll på att bli träffade, men ingen kom till ~~så~~ skada.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 13089: 22.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Vallby, Hammenhög
Socken: Vitaby Berättat av: Kyrkovaktm. Per Rosenberg, Vitaby
Uppteckningsår: 1940 Född år 1883 i Vitaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ringarnas namn.

Anders Svensson

var ringare i många, många år. Till sist blev han så gammal och orkeslös,
att han inte orkade ringa. Smederna i smedjan hjälpte honom då med ringningen.
Smederna anmodades också av sorgehuset att ringa själaringningen.

Jenschov

var sedan ringare i 7-8 år. Han var också mjölnare.

Andersson,

den förres svärson, var ringare $1\frac{1}{2}$ år. till 1917. Han var dansk och
idkade smedyrket.

Han efterträddes av mig:

Per Rosenberg.

Jag tillträdde d. 1 juni 1917. Jag har snickeriyrket vid sidan om.

Skriv endast på denna sida!